

वा० रा०

॥८६॥

अभिनीतार्थं निर्णीतार्थं ॥ त्रयःशतानि त्रीणिशतानि शतार्धं च संख्या यासांताः त्रैलोक्यसादेशार्थः ॥ एवंभूतायामातरःसन्ति ताःअवेक्ष्य विविच्यददर्शेत्यर्थः ॥ तथा मातरश्चतुर्दशशुरितिशेषः ॥ ३६ ॥ तथैव कौसल्यावदेवार्तास्तामातृःप्रति इदंजगादेत्यन्वयः ॥ ३७ ॥ संवासः सहवासः परुषमुक्तमितिशेषः ॥ अज्ञानादपियत्कृतं परुषं कर्म समुपजानीत क्षांतमित्यनुजानीतेत्यर्थः ॥ ३८ ॥ समाहितं धीरं ॥ ३९ ॥ अथ रामवचःश्रवणानंतरं सन्नादः शोकजःशब्दः ॥ ४० ॥ मेघोवाद्यविशेषः मुरजपणवाएव

एतावदभिनीतार्थमुक्त्वा सजननीं वचः ॥ त्रयःशतशतार्धाहिददर्शविक्ष्यमातरः ॥ ३६ ॥ ताश्चापिसतथैवार्तामातृर्दशरथात्मजः ॥ धर्मयुक्तमिदं वाक्यं निजगादकृतांजलिः ॥ ३७ ॥ संवासात्पुरुषं किंचिदज्ञानादपियत्कृतं ॥ तन्मे समुपजानीत सर्वाश्चामित्रयामिव ॥ ३८ ॥ वचनं राघवस्यैतद्धर्मयुक्तं समाहितं ॥ शुश्रुवुस्तास्त्रियः सर्वाः शोकोपहतचेतसः ॥ ३९ ॥ जज्ञेऽथ तासां सन्नादः क्रौंचीनामिव निस्वनः ॥ मानवेन्द्रस्य भार्याणामेवं वदति राघवे ॥ ४० ॥ मुरजपणवमेघघोषवद्दशरथवेश्मवभूवयत्पुरा ॥ विलपितपरिदेवनाकुलं व्यसनगतं तदभूत्सुदुःखितं ॥ ४१ ॥ इत्यार्षे श्रीरामायणे वा० आ० अयोध्याकाण्डे एकोनचत्वारिंशः सर्गः ॥ ३९ ॥ ७३ ॥ ७३ ॥ अथ रामश्च सीता चलक्ष्मणश्च कृतांजलिः ॥ उपसंगृह्य राजानं च क्रुदीनाः प्रदक्षिणं ॥ १ ॥ तंचापि समनुज्ञाप्य धर्मज्ञः सहसीतया ॥ राघवः शोकसंमूढो जननीमभ्यवादयत् ॥ २ ॥ अन्वक्षं लक्ष्मणो भ्रातुः कौसल्यामभ्यवादयत् ॥ अपि मातुः सुमित्राया जग्राह चरणौ पुनः ॥ ३ ॥ तंवन्दमानं रुदतीमाता सौमित्रिमब्रवीत् ॥ हितकामामहाबाहुं मूर्ध्न्युपाघ्राय लक्ष्मणं ॥ ४ ॥ मेघादितिरूपकं वा ॥ विलपितं रामगुण

कैकेयीदुर्गुणप्रतिपादकं वाक्यं ॥ परिदेवनं रोदनं ॥ व्यसनगतं प्राप्तेष्टवियोगं ॥ ४१ ॥ इति रामाभिरामेश्रीरा० रा० ति० आ० अ० एकोनचत्वारिंशः सर्गः ॥ ३९ ॥ ७३ ॥ ७३ ॥ उपसंगृह्य पादपतनपूर्वकं प्रणम्य ॥ दीनाः मातापित्रोः शोकदर्शनाद्दीना इव ॥ १ ॥ समनुज्ञाप्य कृतानुमतिकंकृत्वा ॥ शोकसंमूढः मातृदुःखदर्शनात्स इव ॥ २ ॥ अन्वक्षं अनुपदंरामेण कौसल्यावन्दनानंतरं ॥ भ्रातुः जननीमिति शेषः ॥ कौसल्यामभ्यवादयत् ॥ पुनः कौसल्यावन्दनानंतरं मातुः सुमित्राया अपि नान्यासांच ॥ ३ ॥ ४ ॥

अ० कां०

॥८६॥